

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2002/155

Karar Sayısı : 2002/99

Karar Günü : 5.11.2002

Resmi Gazete tarih/sayı: 4.12.2002 Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Darende Sulh Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 13.10.1983 günlü, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 3493 sayılı Yasa ile değiştirilen 115. maddesinin son fıkrasında yer alan "...para cezaları..." sözcüklerinin, Anayasa'nın 10., 36. ve 125. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 51. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca uygulanan idarî para cezasının kaldırılması istemiyle açılan davada, aynı Yasa'nın değişik 115. maddesinin son fıkrasında yer alan "... para cezaları..." sözcüklerinin Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme iptali için başvurmuştur.

II- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

2918 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu"nun itiraz konusu sözcükleri de içeren değişik 115. maddesi şöyledir:

"Madde 115- Tahsilat derhal yapılmadığı takdirde, para cezalarının tutanağın tebliği tarihinden itibaren 10 gün içinde ödenmesi gerekir. 10 gün içinde ödenmeyen cezalar iki katına çıkar ve ödeme süresi 10 gün daha uzar, bu süre içinde de ödenmeyen cezalar üç katına çıkar.

Süresinde ödenmeyen para cezaları için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümleri uygulanır.

Bu para cezaları, Maliye ve Gümrük Bakanlığının Sayman mutemetlerine, mal sandıklarına veya 114 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre yetkili kılınmış personele ödenebileceği gibi, banka veya PTT aracılığı ile de ödenir.

116 ncı maddede öngörülen itiraza ilişkin hüküm saklı kalmak üzere, para cezaları ile mahkemelerce verilen ve sadece hafif para cezalarına ait olan hükümler kesindir."

B- İlgili Yasa Kuralları

2918 sayılı Yasa'nın 4262 sayılı Yasa ile değiştirilen 51. maddesinin ikinci fıkrası ile aynı Yasa'nın 3672 sayılı Yasa ile değiştirilen 116. maddesi şöyledir:

"Madde 51- ...

Hız ölçen teknik cihaz veya çeşitli usullerle yapılan tespit sonucu hız sınırlarını; yüzde ondan yüzde elliye (elli dahil) kadar aşan sürücüler 3.600.000 lira, yüzde elliden fazla aşan sürücüler 7.200.000 lira para cezası ile cezalandırılırlar."

"Madde 116- Trafiği tehlikeye düşürecek, engel olacak şekilde veya yasaklanmış yerlerde park etmiş araçlara veya trafik kural ve yasaklarına aykırı davranışları belirlenmiş bulunan, karayolları ağırlık kontrol mahallerinde işaret, ışık, ses veya görevlilerin ikazına rağmen tartı sistemine girmeden seyrine devam eden ve sürücüsü tespit edilemeyen araçlara tescil plâklarına göre ceza veya suç tutanağı düzenlenir.

Para cezasının ödenmesi gerektiği hallerde trafik kaydında araç sahibi olarak görülen kişiye cezayı ödemesi için tebligat yapılır ve bu cezalar 114 ve 115 inci maddelerde belirtilen şekilde takip ve tahsil olunur.

Bu şekilde uygulanan cezalar için araç sahipleri cezanın tebliği tarihinden itibaren yedi gün içinde yetkili mahkemeye itiraz edebilirler.

İtiraz ödemeyi ve ödeme ile ilgili süreyi durdurur.

İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir."

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, dava dosyası ve ekleri, ilk inceleme raporu, itiraz konusu ve ilgili görülen yasa kuralları, dayanan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer belgeler okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre mahkemeler, bakmakta oldukları davalarda uygulayacakları yasa ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırlarsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidirler. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralların da o davada uygulanacak olması gerekir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesinin birinci fıkrasında adli yargının görev ve yetkisine giren suçlar belirlenmiş, 115. maddesinin son fıkrasında, 116. maddede öngörülen itiraza ilişkin hüküm saklı kalmak üzere, para cezaları ile mahkemelerce verilen ve sadece hafif para cezalarına ilişkin hükümlerin kesin olduğu, 116. maddesinin birinci fıkrasında, trafik kural ve yasaklarına aykırı davranışları belirlenen ve sürücüsü tespit edilemeyen araçlara tescil plâkalarına göre ceza ve suç tutanağı düzenleneceği, üçüncü fıkrasında, birinci fıkraya göre uygulanan para cezaları için araç sahiplerinin yetkili mahkemeye itiraz edebilecekleri; son fıkrasında da, itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu hükmüne bağlanmıştır.

Böylece, idarî para cezaları için yalnız 116. maddenin birinci fıkrasında gösterilen fiillerle sınırlı olarak adli yargıya görev verilmiş, bu fıkra da belirtilenler dışında kalan eylemler

nedeniyle verilen idarî para cezalarının kaldırılması için adlî yargıya başvurma olanağı tanınmamıştır.

2918 sayılı Yasa'nın 51. maddesinin ikinci fıkrasında, hız sınırlarının aşılması yasaklanarak, bu kurallara uymayanlara idarî para cezası verileceği öngörülmüştür. Buna göre, olayda sürücünün yüzüne karşı düzenlenen tutanakta belirtilen idarî para cezasının kaldırılmasına ilişkin itirazın, adlî yargı yerinde görülemeyeceği açıktır.

Bu durumda, başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

13.10.1983 günlü, 2918 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu"nun 3493 sayılı Yasa ile değiştirilen 115. maddesinin son fıkrasında yer alan "... para cezaları..." sözcüklerine ilişkin başvurunun, Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 5.11.2002 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Mustafa BUMİN	Haşim KILIÇ	Yalçın ACARGÜN
Üye	Üye	Üye
Sacit ADALI	Ali HÜNER	Aysel PEKİNER
Üye	Üye	Üye
Ertuğrul ERSOY	Tülay TUĞCU	Ahmet AKYALÇIN
Üye		Üye
Enis TUNGA		Mehmet ERTEN